

Sarajevo, 13.07.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.07.2020.- 10.07.2020.

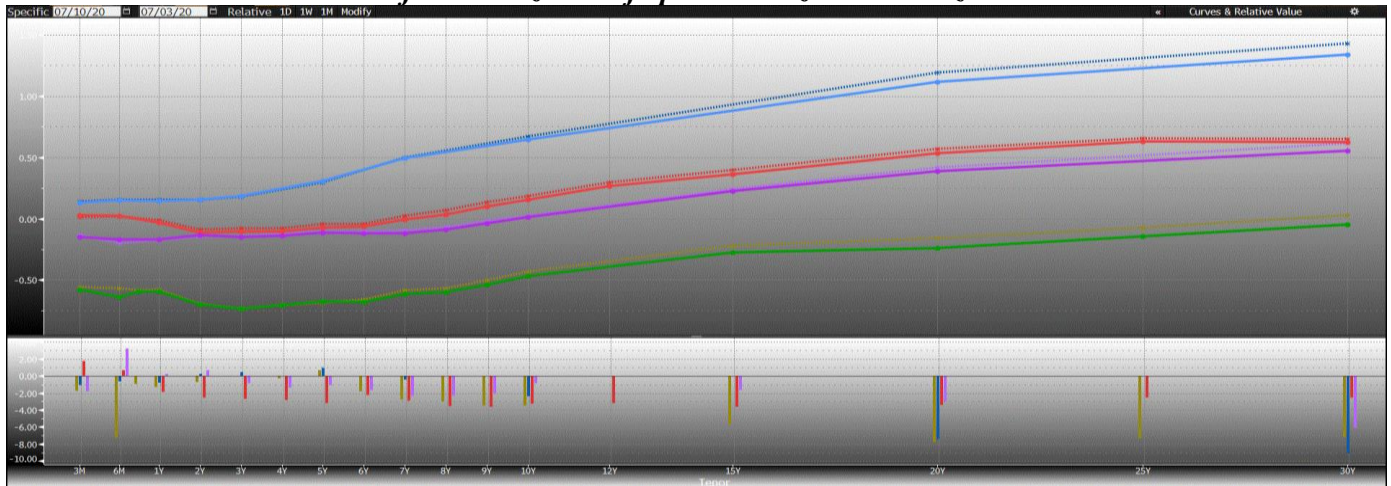
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	3.7.20	-	10.7.20	3.7.20	-	10.7.20	3.7.20	-	10.7.20	3.7.20	-	10.7.20
2 godine	-0,68	-	-0,69	0,15	-	0,15	-0,08	-	-0,11	-0,13	-	-0,12
5 godina	-0,68	-	-0,67	0,30	-	0,31	-0,04	-	-0,07	-0,09	-	-0,10
10 godina	-0,43	-	-0,47	0,67	-	0,64	0,19	-	0,16	0,03	-	0,03

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	3.7.20	-	10.7.20
3 mjeseca	-0,515	-	-0,558
6 mjeseci	-0,567	-	-0,639
1 godina	-0,548	-	-0,563

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.07.2020. godine (pune linije) i 03.07.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone kraćeg i srednjeg roka dospijeća nisu zabilježili bitnije promjene u odnosu na prethodnu sedmicu, dok su prinosi obveznica duže ročnosti smanjeni za 3 do 4,5 bazna poena. Istovremeno, prinosi španskih i italijanskih obveznica su zabilježili pad između 2 i 4 bazna poena. Na samitu koji se održava 17. i 18. jula biće izneseni prijedlozi koji se tiču fonda u vrijednosti 560 milijardi EUR, zatim dodatno zaduženje od 190 milijardi EUR za finansiranje ostalih politika te nacrti planova za naredni sedmogodišnji budžet EU. O svemu navedenom bi trebalo pregovarati kao o jednom paketu. Uoči ovog samita premijerka Finske Marin je izjavila da njena vlada želi „niži ukupni nivo“ za fond oporavka „s boljom ravnotežom grantova i kredita“ i smanjenjima za naredni EU budžet. Ovakve zahtjeve su podržale Danska, Švedska, Austrija i Nizozemska. Ove četiri zemlje, takođe, žele da članice budu uključene u odobravanje i distribuciju grantova i kredita u okviru fonda oporavka. Predsjednik Evropske komisije Michel je u petak objavio da je predloženi iznos budžeta smanjen na 1,07 biliona EUR s prethodnih 1,1 bilion EUR, ali da je instrument oporavka u vrijednosti 750 milijardi EUR ostao

nepromijenjen. Ovog četvrtka se održava sjednica UV ECB na kojoj se ne očekuju promjene u monetarnoj politici, ali su tržišni učesnici u iščekivanju saopštenja o pogledu ECB na ekonomiju.

Evropska komisija je objavila nove prognoze prema kojima se očekuje da će ekonomija Evrope biti više pogođena ove godine i da će za oporavak trebati duži period. **Za eurozonu se sada očekuje kontrakcija GDP-a od 8,7% u ovoj godini.** Prognoze za Francusku, Italiju i Španiju su dodatno smanjene te se očekuje kontrakcija veća od 10%, dok su za Njemačku blago poboljšane na -6,3%. **Za 2021. godinu se očekuje rast GDP-a u eurozoni od 6,1%**, u Njemačkoj 5,3%, u Francuskoj 7,6%, a u Italiji 6,1%. Centralna banka Francuske u mjesečnom izvještaju je navela da su ekonomske aktivnosti samo 9% ispod normalnih nivoa tokom juna, u poređenju s očekivanjima od prije mjesec dana kada se očekivalo da bi ova razlika mogla da iznosi blizu 12%. Zbog snažnijeg outputa u industriji, uslugama i građevinarstvu, Banque de France je revidirala očekivanja za kontrakciju GDP-a u drugom kvartalu na 14% s ranijih 15%. Predsjednik Francuske Macron je napravio reorganizaciju Vlade s ciljem pokušaja da se novoj administraciji da novi zamah za preostale dvije godine njegovog mandata na mjestu predsjednika zemlje, uz uporedo upravljanje ekonomskim padom izazvanim pandemijom koronavirusa. Ministar finansija Francuske Le Maire je izjavio da je plan stimulansa prilika da Francuska postane konkurentnija, ali i da očekuje da bi broj nezaposlenih mogao biti povećan za dodatnih 800.000. Predsjednik Centralne banke Francuske je u godišnjem pismu upućenom predsjedniku Macronu naveo da bi ECB trebalo da razmotri ciljanje prosječne inflacije, kojim bi se dozvolilo tolerisanje perioda rasta cijena više od 2%. Dalje se navodi da postoji „otvoreno pitanje“ da li nedovoljna inflacija u vremenu krize treba da bude kompenzovana većom inflacijom za neki period u budućnosti, kao i da ciljani nivo inflacije ECB od blizu, ali ispod 2% ne predstavlja gornji limit. Centralna banka Italije je objavila da očekuje pad GDP-a zemlje za oko 9,5% ove godine, što je lošija prognoza u odnosu na -9,2%, koliko je očekivano prošlog mjeseca. Za 2021. godinu se očekuje rast GDP-a od 4,8% te 2,4% u 2022. godini.

Iz ESM, Evropskog mehanizma stabilnosti, je saopšteno da je dogovoreno da se Grčkoj odobre nove mjere otplate duga u vrijednosti oko 750 miliona EUR, kao dio pomoći nakon programa spasavanja koje je ova zemlja prošla. Navedeno je da ovaj novac dolazi od dobitaka koje su centralne banke u eurozoni ostvarile po osnovu državnih obveznica Grčke te smanjenja kamatne marže na nulu na određene kredite eurozone prema Grčkoj u ovoj godini.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	JUL	-10,4	-18,2	-24,8
2.	Maloprodaja – EZ (G/G)	MAJ	-6,5%	-5,1%	-19,6%
3.	Maloprodaja – Italija (G/G)	MAJ	-17,0%	-10,5%	-26,7%
4.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	MAJ	-24,0%	-29,3%	-36,9%
5.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	MAJ	-16,9%	-19,3%	-25,0%
6.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	MAJ	-18,3%	-24,5%	-34,1%
7.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	MAJ	-	-11,3%	3,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	MAJ	-24,0%	-23,4%	-35,0%
9.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	MAJ	-30,7%	-20,3%	-43,4%
10.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	MAJ	-	-22,1%	-19,1%
11.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	MAJ	-23,6%	-25,2%	-37,9%
12.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	MAJ	-	-12,5%	-11,0%
13.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	MAJ	7,0	7,1	3,6
14.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	MAJ	-5,50	-7,05	-5,07
15.	Stopa inflacije – Nizozemska	JUN	-	1,7%	1,1%
16.	Stopa inflacije – Irska	JUN	-	-0,6%	-0,8%

SAD

Predsjednik Feda iz Bostona je izjavio da je program pozajmljivanja pod nazivom Main Street Lending Program sada u potpunosti operativan i spreman. Vezano za ovaj program, sekretar Mnuchin je istakao da se od momenta kada je program usvojen primjećuje poboljšanje likvidnosti te su i mnoge banke prepoznale izazove šokova pa su već kreditirale zdrave kompanije.

Potpredsjednik Feda Clarida je izjavio da postoji dovoljno mogućnosti za dalje djelovanje te da postoji još mnogo toga što se može uraditi ukoliko bude potrebno. Clarida je dodao da postoji mogućnost dodatnih formi budućih smjernica monetarne politike koje je Fed ranije koristio, a koje mogu biti razmotrene u budućnosti ukoliko ekonomiji bude potrebna dodatna pomoć. Predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan je izjavio da slabi podaci o inflaciji nisu iznenađujući, s obzirom na to da je ekonomija izgubila višak slobodnih kapaciteta te bi sada mogao da nastupi period dezinflacije, a rast se može očekivati u drugoj polovini godine. Dodao je da će u određenom momentu biti potrebno da Fed izmjeri tržišni uticaj svojih dionica i da je vjerovatno da će ekonomiji biti potrebna dodatna fiskalna podrška.

Administracija predsjednika Trumpa je obavjestila Kongres da se SAD povlači iz WHO, što je rezultat stalnih kritika Bijele kuće upućenih ovoj organizaciji.

Broj zaraženih virusom korona u SAD je premašio tri miliona, dok su infekcije počele da se razvijaju južno uključujući Teksas, Floridu, Luisijanu i Arizonu. Predsjednik Trump je najavio da će smanjiti pomoć onim državama koje na jesen ponovo ne otvore škole, čime njegove odluke postaju u suprotnosti s federalnim zdravstvenim smjernicama. S druge strane, administracija predsjednika Trumpa je istakla da je program pomoći za mala preduzeća u vrijednosti od 660 milijardi dolara zabilježio izvanredan uspjeh jer je ta inicijativa spasila 51 milion poslova.

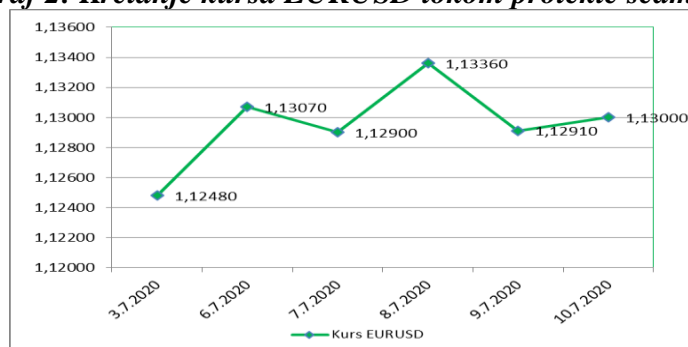
Očekuje se da će predsjednik Trump potpisati zakon o autonomiji Hong Konga. Financial Times je objavio da ova legislativa daje administraciji moć da uvodi sankcije prema zvaničnicima koji su optuženi da podrivaju poluautonomni status Hong Konga, kao i bankama i državnim entitetima koji „obavljaju značajne transakcije“ sa njima.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks F	JUN	-	47,9	46,8
2.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	3. jul	-	2,2%	-1,8%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. jul	1.375.000	1.314.000	1.413.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	27. jun	18.800.000	18.062.000	18.760.000
5.	Bloomberg povjerenje potrošača	5. jul	-	42,9	43,3
6.	PPI proizvođačke cijene (M/M)	JUN	0,4%	-0,2%	0,4%

USD je deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,12480 na nivo od 1,1300.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

The Sunday Times je objavio vijest da je guverner BoE Bailey poslao pismo bankarima u kojem je naveo da su negativne kamatne stope jedan od potencijalnih alata koji se aktivno razmatra. To je jedna od opcija ukoliko dodatni stimulansi budu potrebni kako bi se inflacija vratila na nivo od 2%, iako bi to bio značajan operativni poduhvat za kompanije kojima bi trebala jedna godina da ažuriraju operativne sisteme i ugovore. Finansijska industrija pojačava pristike na EU da osigura pristup londonskom finansijskom tržištu, upozoravajući na velike poremećaje koji se mogu desiti ukoliko trgovinski pregovori unutar Brexita ne budu postignuti do kraja septembra. U saopštenju Asocijacije finansijskih tržišta EU je navedeno da je kraj trećeg kvartala od važnosti za klirinške kuće u Londonu, poput London Stock Exchange Group Plc, koje bi trebalo da započnu sa zatvaranjem članstva u EU kompanijama.

Vlada Velike Britanije je objavila novi stimulativni program pomoći u vrijednosti od 30 milijardi funti s ciljem stimulativnih mjera namijenjenih za prevenciju nezaposlenosti, uključujući i ciljano smanjenje poreza i nove podrške šeme zapošljavanja. Ovaj paket se nadovezuje na vrijednost fiskalnih mjera od 130 milijardi funti koje su uvedene s ciljem da Vlada izbjegne ekonomske uticaje pandemije. Sveukupno posmatrano, ove mjere će Vladu koštati 8% GDP-a. Ministar finansija Sunak je izjavio da će Vlada Velike Britanije nastojati da suzbije krizu nezaposlenosti kroz isplaćivanje bonusa poslodavcima kako bi ponovo vratili zaposlene na njihova radna mjesta. Ove isplate će biti osigurane kroz hitni program koji je razvijen zbog pandemije. Sunak je prilikom obraćanja u Parlamentu naveo da bi unutar ovog plana, kao dio širih mjera poslodavcima bilo isplaćeno 1.000 funti za svakog radnika koji se vrati na posao nakon što krajem oktobra šema istekne. S ciljem podrške tržišta nekretnina, Sunak je najavio povećanje praga vrijednosti nekretnine za plaćanje poreza na 500.000 funti s prethodnih 125.000 funti, s tim što se ova mjera primjenjuje od marta 2021. godine. Treća faza odgovora Vlade na krizu biće predstavljena u jesenjem budžetu, što bi se trebalo realizovati krajem oktobra, kako smatraju tržišni analitičari.

Tokom sedmice rejting agencija Moodys je upozorila da će Velika Britanija u ovoj godini zabilježiti najoštriji ekonomski pad među razvijenim ekonomijama, dok će udio duga u GDP-u biti povećan na 24%. Moodys je saopštio da će posljednji stimulativni paket Vlade Velike Britanije, koji je objavljen prošle sedmice, postepeno pomoći u ekonomskom oporavku, ali će dodati pritiske na fiskalnu poziciju zemlje.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI građevinski sektor	JUN	46,0	55,3	28,9
2.	RICS balans cijena kuća	JUN	-25%	-15%	-32%
3.	Broj novoregistrovanih vozila (G/G)	JUN	-	34,9%	-89,0%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,90126 na nivo od 0,89530, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2483 na nivo od 1,2622.

JAPAN

Prema nepotvrđenim izvorima BoJ će vjerovatno zadržati otprilike nepromijenjen stav da će se ekonomija, čiji je pad uzrokovan pandemijom, postepeno oporaviti u drugom dijelu ove godine, iako bi strah od drugog vala infekcija mogao negativno uticati na prognoze. Očekuje se i objavljivanje kvartalnog izvještaja ove institucije, a očekivanja BoJ bi mogla povećati vjerovatnoću da će zadržati nepromijenjenu monetarnu politiku na sjednici koja se održava 14. i 15. jula, nakon što su stimulansi povećani u martu i aprilu. Ipak, očekuje se da će navedeni izvještaj upozoriti na to da su rizici ovih prognoza veoma visoki, a što bi moglo odgoditi bilo kakav oporavak kako globalnog, tako i japanskog rasta.

Uprkos ovakvim očekivanjima za BoJ, istraživanje Reutersa je pokazalo da određeni broj ispitanika očekuje da bi japanska ekonomija do marta sljedeće godine mogla zabilježiti najbržu kontrakciju u posljednjih nekoliko dekada, što bi moglo primorati Vladu da sastavi još jedan paket stimulansa. Veći broj učesnika ovog istraživanja očekuje da bi naredni korak BoJ mogao biti proširenje stimulansa, ali ne očekuju da bi pandemija mogla da izazove krizu u bankarskom sektoru ove godine.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da očekuje da će ekonomija Japana za sada vjerovatno ostati u teškom stanju, kao i da će potrošačke cijene ostati u negativnoj teritoriji u dolazećim mjesecima. Kuroda je ponovio stav da BoJ neće oklijevati da uvede dodatne stimulanse ukoliko bude potrebno. U međuvremenu, BoJ je smanjila ekonomske prognoze za svih devet regija, drugi kvartal zaredom, što je prvo takvo smanjenje od kolapsa Lehman Brothers banke u finansijskoj krizi 2008. godine.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					Period
1.	Vodeći indeks (prelim.)	MAJ	79,3	79,3	77,7
2.	Koincidirajući indeks (prelim.)	MAJ	74,6	74,6	80,1
3.	Potrošnja stanovništva (G/G)	MAJ	-11,8%	-16,2%	-11,1%
4.	Indeks stvarnih zarada (G/G)	MAJ	-0,8%	-2,1%	-0,7%
5.	Zvanične rezerve (u bilionima USD)	JUN	-	1,383	1,378
6.	Monetarni agregat M3 (G/G)	JUN	5,7%	7,2%	5,1%
7.	Monetarni agregat M2 (G/G)	JUN	4,4%	5,9%	4,1%
8.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) prelim.	JUN	-	-32,0%	-52,8%
9.	Porudžbine osnovnih mašina (G/G)	MAJ	-16,8%	-16,3%	-17,7%

JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 120,95 na nivo od 120,86. JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 107,51 na nivo od 106,93.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,65 USD (36,20 EUR).

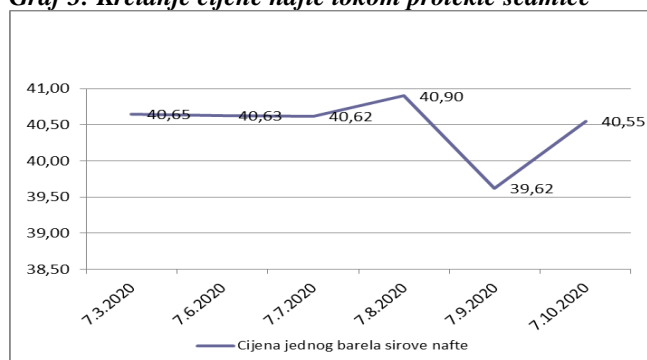
Do sredine protekle sedmice cijena nafte je bilježila blagi rast i održavala se na nivou preko 40 USD po barelu. Rast cijene bio je ograničen zabrinutošću zbog širenja pandemije. EIA je povećala očekivanja obima proizvodnje nafte za SAD u 2020. godini na 11,30 miliona barela dnevno, dok je u junu projektovano da bi ovaj podatak mogao iznositi 11,56 miliona barela dnevno.

Tokom trgovanja u četvrtak cijena ovog energenta je zabilježila smanjenje nakon ponovnog rasta zaraženih virusom COVID-19 pojačavajući zabrinutost zbog potencijalne ponovne blokade ekonomije, a što je imalo veći uticaj na cijenu nafte nego znakovi oporavka tražnje u SAD.

Očekuje se da članice OPEC-a, Rusija, kao i ostali proizvođači umjereno ublaže rekordno smanjenje obima proizvodnje koje je dogovoreno u aprilu, a koje je planirano do kraja jula. Sastanak ove grupe je planiran za 15. juli, kada će ove zemlje razmatrati da li će zadržati smanjenje obima proizvodnje od 9,6 miliona barela dnevno.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,55 USD (35,88 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 0,25%.

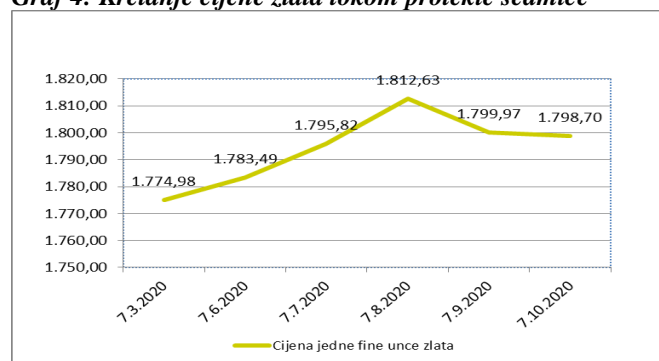
Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.774,98 USD (1.578,04 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je bilježila rast. Rast je uglavnom rezultat pojačane zabrinutosti zbog širenja zaraze izazvane virusom COVID-19 koja bi mogla ponovo zatvoriti ekonomiju. Početkom sedmice rast cijene je podstaknut povećanim brojem zaraženih virusom korona, što je pojačalo tražnju za sigurnim investicijama, pa tako i tražnju za zlatom. U takvim uslovima cijena zlata se postepeno približavala nivou od 1.800 USD po unci. Sredinom sedmice cijena ovog plemenitog metala je nastavila da bilježi rast te je premašen nivou od 1.800 USD po unci, prvi put od aprila 2012. godine. World Gold Council je objavio vijest da su ETF fondovi podržani zlatom zabilježili rast sedmi mjesec zaredom te su tokom juna zalihe zlata ovih fondova povećane za 104 tone. Narednog dana cijena zlata je smanjena pod uticajem aprecijacije dolara, dok su investitori procjenjivali uticaje pandemije i njen efekat na ekonomiju. Pojedini analitičari smatraju da se cijena zlata u petak konsolidovala na nešto nižem nivou, ali se ipak očekuje rast cijene na nivo od 1.921 USD po unci, što je nivo koji je zabilježen u augustu 2011. godine.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.798,70 USD (1.591,77 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 1,34%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.